

Felkészülés a 2021. évi népszámlálásra

Dr. Buzál Attila ügyvédet, a Magyarországi Németek Országos Önkormányzata jogászát kértük meg arra, hogy foglalja össze nekünk a népszámlálással kapcsolatos legfontosabb tudnivalókat:

Közösségünk jövője szempontjából rendkívüli fontosságú lesz a 2021. évi május 1. és június 28. közötti időszakban zajló népszámlálás. A népszámlálás a német nemzetiségi közösség szempontjából kiemelkedő jelentőségű nemzetiségi önkormányzati rendszer alapjait veti meg, mivel 2024-ben, többek között akkor lehet az adott településen német nemzeti választást kitűzni, ha a népszámlálásnak az adott nemzetiséghez tartozásra vonatkozó kérdéseire nyújtott adatszolgáltatás nemzetiségenként összesített adatai szerint a huszonöt főt eléri.

A népszámlálásra vonatkozó legfontosabb szabályokat, köztük a gyűjtendő adatok körét a népszámlálásról szóló 2018. évi CI. törvény írja elő.

A korábbi népszámlálásokhoz képest az ez évinek új eleme, hogy az adatgyűjtés személyazonosításra alkalmas lesz. Az adatgyűjtés során kötelező lesz a név megadása, ezen felül a népszámlálás kiterjed a Magyarországon élő vagy 12 hónapnál rövidebb ideig külföldön tartózkodó magyar állampolgárokra és a Magyarország területén három hónapnál hosszabb ideig tartózkodó külföldiekre, valamint az ország területén lévő lakásokra, lakott üdülőkire, lakott egyéb lakóegységekre.

A népszámlálás során az adatszolgáltatás kötelező, a nemzetiségi kötődésre vonatkozó kérdésekre, a vallás és az egészségi állapot kérdéseire a válaszadás önkéntes lesz. Ez utóbbi adatok már a kérdőívek lezárásakor elkülönítésre kerülnek a többi gyűjtött adattól.

A személyt azonosító adatok kezelése az egyéb adatoktól elkülönítve történik. A feldolgozás befejezésekor a gyűjtött adatok és az adatszolgáltatók közötti kapcsolat lehetősége megszűnik. A népszámlálási adatok kizárólag statisztikai célra használhatók fel.

Új elem továbbá, hogy a népszámlálás két, egymástól jól elkülönülő szakaszból áll. Az első szakasz az önkéntes, online szakasz, míg a második szakasz az összeírási szakasz.

A népszámlálás lebonyolítása:

A népszámlálás 2021. április 15-én azzal veszi kezdetét, hogy az összeírás körébe tartozó valamennyi címre kiküldik a népszámlálásról szóló értesítő levelet.

Ez tartalmazni fogja a népszámlálással kapcsolatos legfontosabb tájékoztatásokat, az adatszolgáltatási kötelezettségről szóló tájékoztatást és a válaszadás módjának lehetőségeit. Tartalmazni fogja továbbá az online kérdőív-kitöltéshez szükséges tudnivalókat, köztük az elektronikus kérdőívkitöltő alkalmazás elérési útját, valamint a belépéshez szükséges azonosítót.

A népszámlálás három szakaszban történik:

1. szakasz: 2021. május 1. és május 16. közötti internetes önkéntes szakasz

Az internetes önkéntes időszakban kizárólag az online önkéntesítésre lesz lehetőség, azon háztartásoknak, akik belépési azonosítót kaptak, illetve ebben a fázisban kerülnek összeírásra pl. az átmenetileg külföldön tartózkodók is. Az online kérdőíveket az adatgyűjtő rendszer május 16. éjfélig fogadja. Ezt követően az önkéntesítés időszak lezárul és kezdetét veszi az összeírási szakasz.

2. szakasz: 2021. május 17. – június 20., számlálóbiztos megkeresés

Az összeírási szakaszban a levizsgázott, szerződéssel és igazoló okmányokkal ellátott számlálóbiztosok keresik fel azokat a címeket (háztartásokat), melyekről az önkéntesítés időszakban nem érkezett elektronikus kérdőív. A felkeresések során megkísérlik a kapcsolatfelvételt és sikeres kapcsolatfelvétel esetén az elektronikus eszközeik segítségével valamennyi, a címen életvitelszerűen élő háztartástagról kitöltik a népszámlálási kérdőíveket. A kitöltés során megengedett az ún. proxy kitöltés, azaz elegendő, hogy egy személy segítségével, aki minden szükséges információval és az annak megosztásához szükséges érintetti hozzájárulással rendelkezik, töltsék ki a számlálóbiztosok a címen életvitelszerűen élő személyekről a személyi kérdőíveket. A számlálóbiztos terepmunka 2021. június 20-án zárul.

3. szakasz: 2021. június 21. – június 28., pótösszeírás

Az adatfelvétel utolsó szakasza az ún. pótösszeírás, 2021. június 21. és június 28. között. A felvétel ezen szakaszában azon személyek összeírására kerül sor, akik valamilyen okból mind az önkéntesítés, mind az összeírási szakaszban kimaradtak az adatfelvételtől. Ezen személyeknek ebben a szakaszban van le-

hetőségük jelezni a települési népszámlálási felelősnél, hogy adatszolgáltatási kötelezettségüknek nem tettek eleget. Róluk a jelzést követően, a polgármesteri hivatalokban lesz lehetőség kérdőívet kitölteni.

A helyi népszámlálási feladatok ellátásában résztvevők az alábbiak:

Területi felelős

A területfelelős (öt a KSH bízta meg) többek között az alábbi feladatokat látja el a népszámlálás végrehajtása során:

- az országosan egységes végrehajtási elvek érvényesülése érdekében folyamatos kapcsolattartás a KSH megyei (fővárosi) felelőssel;
- a népszámlálásban való közreműködésre jelentkezők elektronikus felkészülését követő konzultáció biztosítása;
- a felkészülés és a terepmunka során keletkező szakmai kérdések megválaszolása és kapcsolattartás a felülvizsgálókkal;
- folyamatos kapcsolattartás a települési népszámlálási felelőssel az útmutatókban foglaltak maradéktalan, határidőre történő teljesülése, a feladatok elvárt szakmai színvonalának biztosítása érdekében.

Felülvizsgáló

A települési népszámlálási felelős által megbízott felülvizsgálók főbb népszámlálási feladatai a következők:

- a számlálóbiztosok munkájának koordinálása, ellenőrzése, munkájuk szakmai igazolása a települési népszámlálási felelős számára a pénzügyi elszámolások előkészítéséhez;
- az adatfelvétel előrehaladásának folyamatos nyomon követése a monitoring rendszerben;
- az adatfelvételt megtagadó háztartások címének jelzése a települési népszámlálási felelős és a területfelelős felé. Szükség esetén a számlálóbiztos elkísérése az adott címre a sikeres adatfelvétel céljából.

Számlálóbiztos

A települési népszámlálási felelős által megbízott népszámlálási számlálóbiztos az alábbi főbb feladatokat látja el:

- a körzethez tartozó, az internetes önköltési időszakban le nem zárt címek felkeresése, szükség esetén címpontosítás, kapcsolatfelvétel az adatszolgáltatóval, tájékoztatás, a kérdőívek KSH által előírt módon való kitöltése;
- folyamatos, ütemes előrehaladás, a címjegyzék vezetése, megghiúsulások dokumentálása az informatikai rendszerben, megtagadások, rendkívüli

esetek jelentése a felülvizsgálónak, folyamatos kapcsolattartás a felülvizsgálóval (beszámoló legalább heti rendszerességgel).

Fontos feladat, hogy a népszámlálást lebonyolító szervek és közösségünk közötti bizalmat erősíteni kell, egyben meg kell teremteni az együttműködés lehetőségét, annak érdekében, hogy a nemzetiségek által lakott településeken úgy a számlálóbiztosok, mint az ellenőrök között legyen nemzetiségi kötődésű. A népszámlálás során az adatszolgáltatás kötelező, a nemzetiségi kötődésre vonatkozó kérdésekre, a vallás és az egészségi állapot kérdéseire a válaszadás 2021-ben is önkéntes lesz.

A tervezett kérdőív tartalma:

A személyi kérdőív kérdései

1. Neve?
2. Neme?
3. Születési ideje?
4. Születési helye, születéskori lakóhelye?
5. Az összeírás helyén lévő és további lakcímei?
6. A lakáshasználat jogcíme?
7. Mióta lakik jelenlegi lakóhelyén?
8. Előző lakóhelye?
9. Élt valaha külföldön? (3 hónapot meghaladóan)
10. Legutolsó legalább 1 évig tartó folyamatos külföldön tartózkodás?
11. Állampolgársága?
12. Milyen nemzetiséghez tartozónak érzi magát?
13. Az előző kérdésnél megjelöltön kívül tartozik-e másik nemzetiséghez is?
14. Mi az anyanyelve?
15. Családi, baráti közösségben milyen nyelvet használ általában?
16. Mely vallási közösséghez, felekezethez tartozónak érzi magát?
17. Mi a törvényes családi állapota?
18. Házasságkötés ideje?
19. Van élettársi kapcsolata?
20. Élettársi kapcsolat kezdetének ideje?
21. Hány gyermeke született?
22. Mikor születtek gyermekei?
23. Milyen szerepet tölt be a családban, háztartásban?
24. Jár bölcsődébe, óvodába, általános iskolába? Tanul?
25. Milyen képzési formában tanul, milyen tagozatra jár?
26. Mi a legmagasabb befejezett iskolai végzettsége?
27. Elvégzett legmagasabb osztályszám?
28. Legmagasabb befejezett végzettség megszerzésének éve?
29. Szakképesítése?
30. Digitális jártassága?

31. Végzett az adatfelvételt megelőző héten legalább egy óra, jövedelmet biztosító munkát?
32. Milyen gazdasági aktivitási csoportba tartozik?
33. Keresett aktívan munkát az elmúlt négy hétben?
34. Ha találna munkát, munkába tudna állni két héten belül?
35. Mikor dolgozott utoljára?
36. Mi a munkája, foglalkozása?
37. Milyen formában dolgozik?
38. Hány beosztottja van?
39. Munkáltatójának, vállalkozásának mi a jellemző tevékenysége?
40. Hol dolgozik? Hol jár iskolába?
41. Hogyan közlekedik a lakóhelyéről a munkahelyére, az iskolába?
42. Általában hány perc alatt jut el a munkahelyére, az iskolába?
43. Van valamilyen tartós betegsége, fogyatékosága?
44. Milyen fogyatékosága van?
45. Miben akadályozza tartós betegsége, fogyatékosága?

A lakáskérdőív kérdései

1. A lakás pontos címe?
3. Mi a lakóegység típusa?
4. Mikor épült a lakás?
5. Miből épült a lakás?
6. Hogyan használják a lakást?
7. Tulajdoni jelleg?
8. Alapterület?
9. A lakás helyiségei?
10. Hogyan történik a lakás vízellátása?
11. Hogyan történik a lakás meleg vízzel való ellátása?
12. Hova vezetik a szennyvizet a lakásból?
13. Hogyan fűtenek?
14. Mivel fűtenek?
15. Hányan élnek a lakcímen összesen?
16. Van olyan személy, aki tartósan (legalább 12 hónapja) külföldön tartózkodik?"

A Magyarországi Németek Országos Önkormányzatának felhívása:

Tisztelt Magyarországi Német Honfitársaink!

2021-ben népszámlálást tartanak Magyarországon.

A hazánkban 2021. év május 1. és június 28. között sorra kerülő népszámlálás során ismét lehetőségünk lesz arra, hogy nyilatkozzunk nemzetiségi hovatartozásunkról, anyanyelvünkről, valamint arról, milyen nyelven beszélünk családunk, barátaink körében.

Bár a nemzetiségi, nyelvi kötődésekre vonatkozó kérdésekre nem kötelező válaszolni, a Magyarországi Németek Országos Önkormányzata arra biztat és kér mindenkit, akinek fontos a németiséghez való tartozása, hogy ezt a népszámlálás során vallja meg!

A népszámlálás eredményei hosszú távra meghatározzák oktatási rendszerünk alakulását, óvodáink, iskoláink jövőjét, az általunk is lakott települések fejlődését. Közvetlen hatással lesznek a nemzetiségi önkormányzatok és civil szervezetek állami támogatására, anyanyelvünk, kulturális hagyományaink megőrzése érdekében végzett munkájuk elismerésére.

A magyarországi németiség évszázadok óta gazdagítja közös hazánk kultúráját, szorgalmas munkával járult és járul hozzá Magyarország fejlődéséhez. Anyanyelvünk, baráti, rokoni kapcsolataink révén összekötő, közvetítő kapocs vagyunk hazánk és a németül beszélők 100 milliós sokasága között.

Joggal lehetünk büszkék nyelvi és kulturális örökségünkre, intézményeink, egyesületeink és önkormányzataink, identitásunk megőrzéséért végzett tevékenységére, anyországi kapcsolatainkra.

Egyenrangú magyar állampolgároként és európaiakként vállaljuk és valljuk meg emelt fővel a népszámlálás során is, hogy magyarországi németek vagyunk!

Magyarországi Németek Országos Önkormányzata
Englenderné Hock Ibolya
elnök

Olvassa a BARÁTSÁG-ot! Fizessen elő most 2021-re!

Éves előfizetési díj: 3000 Ft (1800 Ft + 1200 Ft postaköltség), félévre: 1500 Ft

A folyóirat előfizethető átutalással:

az Országos Nemzetiségi Önkormányzatok Szövetsége főszámlája,
Barátság folyóirat alszámláján, OTP Bank: 11743057-26413457

e-mail címeink: baratsag@upcmail.hu, eva.mayer@nemzetisegek.hu

honlapunk: <http://nemzetisegek.hu>

Várjuk könyvtárak, iskolák, kisebbségi önkormányzatok, egyesületek, baráti körök jelentkezését!